

वसुभारद्वाजः। पवमानः सोमः। जगती।

सोमस्य धारा पवते नृचक्षस ऋतेन देवान्हवते दिवस्परि।

बृहस्पते रवथेना वि दिद्युते समुद्रासो न सर्वनानि विव्यचुः ॥ ९.०८०.०१

नृचक्षसः- सूक्ष्मदर्शिनः। सोमस्य- रसस्य। धारा। पवते- क्षरति। दिवस्परि- चित्ताकाशे। तेन- प्रकृतिनियतिभूतसत्येन। देवान्- देवताः। हवते- आह्वयति। बृहस्पतेः- मेधाधिदैवतस्य। रवथेन- मन्त्रेण। वि दिद्युते- विद्योतते। समुद्रासो न- सागरा इव। सर्वनानि- रसस्य संभजनानि। विव्यचुः- व्याप्नुवन्ति ॥१॥

यं त्वा वाजिन्नाभ्या अभ्यनूषतायोहतं योनिमा रोहसि द्युमान्।

मघोनामायुः प्रतिरन्महि श्रव इन्द्राय सोम पवसे वृषा मदः ॥ ९.०८०.०२

यम्। त्वा- भवन्तम्। वाजिन्- संपद्वन्। अघ्न्याः- चिद्रश्मयः। अनूषत- स्तुवन्ति। सः- तादृशस्त्वम्। अयोहतम्- ज्योतिरुपलक्षितज्ञानसंस्कृतम्। अय इति हिरण्यनाम। योनिम्- सदनमृताख्यम्। द्युमान्- ज्योतिष्मान् सन्। आरोहसि। मघोनाम्- हव्यवताम्। आयुः- जीवनम्। प्रतिरन्- वर्धयन्। महि श्रवः- महतीं श्रुतिम्। प्रयच्छ। वृषा- वर्षकः। मदः- हर्षकरः सन्। इन्द्राय- परमेश्वराय। सोम- रस। पवसे- क्षरसि ॥२॥

एन्द्रस्य कुक्षा पवते मदिन्तम ऊर्ज वसानः श्रवसे सुमङ्गलः।

प्रत्यङ्ग विश्वा भुवनाभि पप्रथे क्रीळन्हरित्यः स्यन्दते वृषा ॥ ९.०८०.०३

इन्द्रस्य- परमेश्वरस्य । कुक्षा- हृदि । मदिन्तमः- अतिशयेन तृप्तिदः सन् । पवते- क्षरति । ऊर्ज-
प्राणम् । वसानः- विभ्रत् । श्रवसे- श्रुत्यै । सुमङ्गलः- शोभनः । सः- असौ रसः । प्रत्यङ् । भुवना-
जगन्ति । अभि- अभितः । पप्रथे- प्रथयति । क्रीळन्- विहरन् । हरिः- आकर्षकः । अत्यः- तुरगः ।
वृषा- वर्षकः । स्यन्दते- क्षरति ॥३॥

तं त्वा देवेभ्यो मधुमत्तमं नरः सहस्रधारं दुहते दश क्षिपः ।

नृभिः सोम प्रच्युतो ग्रावभिः सुतो विश्वान्देवाँ आ पवस्वा सहस्रजित् ॥ ९.०८०.०४

तम्- तादृशम् । त्वा- भवन्तम् । देवेभ्यः- द्योतनशीलेभ्यः । मधुमत्तमम्- अतिशयेन मधुरम् ।
सहस्रधारम्- अनन्तप्रवाहम् । नरः- उपासकाः । दश क्षिपः- दशदिग्वर्तिन्य आपो मूलशक्तिधाराः ।
दुहते- दुहन्ति । सोम- रस । नृभिः- उपासकैः । प्रच्युतः- निष्पादितः । ग्रावभिः-
ग्रावोपलक्षितस्थैर्येण । सुतः- निष्पन्नः । सहस्रजित्- अनन्तजित् सन् । विश्वान् देवान्- सर्वा
देवताः । आ पवस्व- क्षर ॥४॥

तं त्वा हस्तिनो मधुमन्तमद्रिभिर्दुहन्त्यप्सु वृषभं दश क्षिपः ।

इन्द्रं सोम मादयन्दैव्यं जनं सिन्धोरिवोर्मिः पवमानो अर्षसि ॥ ९.०८०.०५

तम्- तादृशम् । त्वा- भवन्तम् । मधुमन्तम्- मधुरम् । वृषभम्- वर्षकम् । हस्तिनः-
हस्तसंबन्धिनः । दश क्षिपः- दशाङ्गुल्यः । अङ्गुल्युपलक्षितशोभनकर्माणि । अद्रिभिः- ग्रावभिः
स्थैर्यप्रतीकैः । दुहन्ति । सोम- रस । इन्द्रम्- ईशानशीलम् । दैव्यं जनम्- दिव्यजनम् ।
सिन्धोरिवोर्मिः- समुद्रतरङ्ग इव । पवमानः- पुनानः सन् । अर्षसि- सरसि ॥५॥